

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/2007 vp

Hallituksen esitys laeiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain sekä ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on lähettänyt 6 päivänä marraskuuta 2007 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain sekä ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta (HE 132/2007 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöjohtaja Pekka Laajanen ja finanssi-
sihteeri Markku Puumalainen, valtiovarain-
ministeriö
- toimistopäällikkö Kaija Kilappa, Rahoitustar-
kastus
- lakimies Pia Nevalampi, Talletussuojarahasto
- johtaja Erkki Kontkanen, Finanssialan Kes-
kusliitto
- varatoimitusjohtaja Heikki Vitie, Osuuspank-
kikeskus Osk
- yksikön johtaja Heikki Alanen, Nordea Pank-
ki Suomi Oyj.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain talletussuojarahaston kannatusmaksua koskevia säännöksiä muutettaviksi siten, että maksun suuruus perustuisi yksinomaan rahaston jäsenpankin vakavaraisuuteen. Nykyiset säännökset kannatusmaksujen alentamisesta tai poistamisesta rahaston varojen saavuttaessa tietyn tason suojattaviin talletuksiin nähden ehdotetaan kumottaviksi. Myös säännös maksujen korottamisesta talletussuojarahaston velkaantumistilanteessa kumottaisiin.

Lakiin ehdotetaan lisäksi otettavaksi säännös lainanantovelvollisuuden jakautumisesta talle-

tuspankkien kesken talletussuojarahaston varat ylittävässä korvaustilanteessa. Siirtymäsäännös Liikepankkien ja Postipankki Oy:n vakuusrahastosta ehdotetaan kumottavaksi.

Esityksessä ehdotetaan myös, että ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annettua lakia muutettaisiin siten, että Rahoitustarkastus voisi edustaa ulkomaisessa talletussuojarahastossa suomalaisia tallettajia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2007.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotukset hyväksytään.

Luottolaitoslakiin tehtävän muutoksen jälkeen talletuspankin kannatusmaksu talletussuojarahastoon on riskiperusteinen ja perustuu ainoastaan vakavaraisuuteen. Maksun taso vaihtelee vakavaraisuuden mukaan. Korkeammalla vakavaraisuustasolla maksu on pienempi kuin alemmalla vakavaraisuustasolla. Kaikkien suomalaisten pankkien maksut nykyiseen tilanteeseen verrattuna alenevat tämänhetkisillä vakavaraisuustasoilla.

Pankkien välisen kilpailun kannalta keskeistä on maksuista pankille aiheutuva kustannusvaikeus ja talletussuojan kattavuus kilpailijoihin verrattuna. Talletussuojajärjestelmien erilaisuudesta johtuen kustannusvertailu merkittävimpien kilpailijamaiden kesken on vaikeaa.

Talousvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy lausuman, jonka mukaan hallituksen tulee seurata talletussuojarahastolainsäädännön kilpailuvaikutuksia ja valmistella lakiin tarvittavat muutokset, jos epäkohtia ilmenee (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Voimassa olevan lain mukaan, kun talletussuojarahaston nettovarallisuus saavuttaa vähintään kahden prosentin tason korvattavista talletuksista, kannatusmaksu laskisi yhteen kolmasosaan säädetyistä tasosta. Lähitulevaisuudessa kaksi merkittävää suomalaispankkia, Sampo Pankki Oyj ja Nordea Pankki Suomi Oyj, ovat siirtymässä ulkomaisen talletussuojan piiriin.

Niiden maksamat maksut jäävät kuitenkin talletussuojarahastoon, jolloin talletussuojarahaston nettovarojen ja suojattavien talletusten suhde nousisi yli kahden prosentin ja voimassa olevan lain mukaan kannatusmaksu laskisi huomattavasti. Jotta rahaston muut jäsenpankit eivät pääsisi hyötymään maksun alenemisesta rahastoa kartuttaneiden mutta Suomen talletussuojan piiristä poistuvien pankkien kustannuksella, voimassa oleva laki tältä osin ehdotetaan kumottavaksi. Kaikkien Suomessa toimivien talletuspankkien on kuuluttava talletussuojarahastoon. Viime aikoina on tullut myös uusia pankkeja kilpailemaan talletuksista.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa talletussuojalainsäädännön vaikutuksia pankkien kotimaiseen ja kansainväliseen kilpailuun. Jos kilpailuvääristymiä tai muita epäkohtia ilmenee, hallituksen tulee valmistella lakiin tarvittavat muutokset.

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Eero Lehti /kok
vpj.	Antti Rantakangas /kesk (osittain)	Päivi Lipponen /sd
jäs.	Janina Andersson /vihr	Marjo Matikainen-Kallström /kok
	Hannu Hoskonen /kesk	Petteri Orpo /kok
	Harri Jaskari /kok	Sirpa Paatero /sd
	Anne Kalmari /kesk	Markku Uusipaavalniemi /kesk
	Matti Kangas /vas	vjäs. Klaus Pentti /kesk (osittain)
	Toimi Kankaanniemi /kd	Janne Seurujärvi /kesk (osittain).
	Jouko Laxell /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.

VASTALAUSE

Perustelut

Valiokunnassa käsiteltävässä lakiehdotuksessa luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta esitetään, että kannatusmaksun määrää laskettaessa käytettävää kerrointa korotettaisiin nykyisestä 0,125 prosentista 0,175 prosenttiin. Katsomme, että maksun kerrointa ei tule korottaa vaan säilyttää se nykyisellään.

Näin muutettuna kannatusmaksun suuruus vastaisi paremmin esimerkiksi Ruotsissa nykyisin käytössä olevaa järjestelmää. Tasapuolisen kilpailun näkökulmasta on ongelmallista, jos kannatusmaksujen taso on Suomessa korkeampi kuin muissa Pohjoismaissa erityisesti siksi, että pohjoismaalaiset pankit kilpailevat suomalaisten pankkien kanssa Suomessa samalla markkina-alueella. Monissa maissa, kuten esimerkiksi Tanskassa ja Hollannissa, vuotuisten kannatusmaksujen taso on huomattavan alhainen, ja Ruotsinkin tavoitteena on alentaa kannatusmaksuja.

Lakiehdotuksessa esitetään myös poistettavaksi säännös, jonka mukaan talletuspankin kannatusmaksu alenee yhteen kolmasosaan säädetystä määrästä, kun talletussuojarahaston nettovarot ovat kaksi prosenttia korvattavien talletusten yhteismäärästä. Mielestämme säännöstä ei tule kumota, vaan säilyttää se nykyisellään.

Talletussuojaa koskevassa aiemmassa hallituksen esityksessä (HE 223/1997 vp) perusteltiin kahden prosentin tavoitetason asettamista sillä, että tällöin rahastossa oleville varoille kertyvä tuotto turvaa talletussuojarahastolle riittä-

vän vuosikertymän. Perustelu on edelleen voimassa. Tavoitetaso ei myöskään ole tarpeen järjestelmän toimivuuden ja uskottavuuden kannalta.

Lakiehdotuksessa esitetään myös poistettavaksi säännös, jonka mukaan maksun periminen lopetetaan rahaston nettovarojen saavuttaessa 10 prosenttia suojattavien talletusten määrästä. Mielestämme tätäkään säännöstä ei tule kumota, vaan säilyttää se nykyisellään.

Hallituksen esityksessä (HE 223/1997 vp) kannatusmaksun perimisen keskeyttämistä perustellaan todeten, että talletussuojarahaston varojen ollessa 10 prosenttia korvattavista talletuksista rahaston varoilleen saama tuotto on niin suuri, että se vastaa useamman vuoden kannatusmaksuja. Tässä tilanteessa kannatusmaksun perimistä ei pidetty enää tarkoituksenmukaisena. Tämä perustelu on edelleen voimassa.

Lisäksi on otettava huomioon, että nykyinen lainsäädäntö edellyttää kannatusmaksujen perimisen uudelleen aloittamista, jos talletussuojarahaston nettovarallisuus laskee alle 10 prosenttiin suojattavista talletuksista.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 2. lakiehdotus hyväksytään talousvaliokunnan mietinnön mukaisena, ja että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti (Vastalauseen muutosehdotus):

Vastalauseen muutosehdotus

1.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (121/2007) (*poist.*) 99 §:n 1 momentti, sekä
lisätään 109 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

99 §

Talletuspankin kannatusmaksun suuruus

Talletuspankin kannatusmaksu perustuu pankin vakavaraisuuteen. Kannatusmaksu on 0,125 prosenttia luvusta, joka saadaan, kun 55 §:n 1 momentin mukaisesti laskettujen riskien kattamiseksi vaadittavien omien varojen vähimmäismäärän ja omien varojen suhde kerrotaan pankin 105 §:n 1 ja 2 momentin perusteella korvattavien talletusten yhteismäärällä. Jos pankki on 72 §:n 1 momentissa tarkoitettu konsolidointiryhmän emoyritys tai siihen mainitun pykälän 2 momentin mukaisesti rinnastettu yritys, vakavaraisuuteen perustuva maksu lasketaan riskien

kattamiseksi vaadittavien konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärän ja konsolidoitujen omien varojen perusteella kerrottuna konsolidointiryhmään kuuluvien luottolaitosten korvattavien talletusten määrällä. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvaan luottolaitokseen sovelletaan lisäksi, mitä 73 §:n 2 momentissa säädetään.

109 §
(Kuten TaVM)

Voimaantulosäännös
(Kuten TaVM)

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2007

Jouko Skinnari /sd
Sirpa Paatero /sd
Päivi Lipponen /sd

Matti Kangas /vas
Toimi Kankaanniemi /kd